

Pàgines 16 i 17

El tramvia

El tramvia va néixer amb el progrés industrial; més tard, la creixent expansió demogràfica i econòmica de les grans ciutats i el mateix desenvolupament el van arraconar i el van fer desaparèixer de molts llocs.

L'inici del tramvia

Saps què és un tramvia? N'has vist algun? Hi has viatjat? Tècnicament no és un vehicle gaire complex. Va començar sent arrossegat per mules o cavalls sobre uns rails de ferro. Després es va modernitzar i va funcionar amb vapor, i a principi del segle xx va començar a funcionar amb electricitat, la qual cosa va suposar un avantatge i va fer que els altres sistemes de tracció desapareguessin en poc temps.

A ciutats com Nova York, París i Londres hi ha tramvies entre els anys 1858 i 1861. Després, altres ciutats d'arreu del món comencen a utilitzar el tramvia com un bon mitjà de transport ràpid, còmode i segur. Actualment, encara es pot veure circular per moltes ciutats, com Viena, Lisboa, Atenes, San Francisco o la Corunya.

A Barcelona, el 27 de juny de 1872, a les quatre de la tarda, es va inaugurar la primera línia que anava des del pla de la Boqueria fins a la plaça dels Josepets (avui anomenada plaça de Lesseps), a la vila de Gràcia. Els diaris de l'època es feien ressò d'aquell enginy que es movia pels carrers d'una ciutat que, de mica en mica, entre l'admiració i els elogis d'uns i les crítiques d'altres, que van arribar a anomenar-lo "la carrossa dels pobres", es van anar acostumant a utilitzar-lo.

El final del tramvia

Aquells vehicles elèctrics van travessar la ciutat d'un extrem a l'altre, del mar a la muntanya, i van fer la volta al barri antic de manera monòtona i rutinària, com la famosa línia del "29" (per això la popular dita "fas més voltes que el 29"). Però anys després, el progrés industrial, la creixent expansió demogràfica i econòmica de les ciutats i el mateix desenvolupament el van començar a arraconar fins que va desaparèixer.

A les onze de la nit del dia 18 de març de 1971, l'únic tramvia que circulava a Barcelona va deixar d'oferir els seus serveis després d'arribar molt a prop del lloc d'on, gairebé cent anys abans, havia sortit: les Drassanes. Molta gent es va aplegar aquella nit a la parada final per veure arribar ple de gom a gom aquell modern tramvia.

Entre el record, l'enyor i l'esperança

Es recorden amb enyorança els seus durs seients de fusta, testimonis muts de converses íntimes, de discussions polítiques o esportives o de romàntiques declaracions d'amor, i la inconfusible campana per demanar parada o la que feia sonar el conductor com a senyal d'avís. Al final del trajecte, l'hàbil tècnica del conductor per girar el tròlei i tornar-lo a col·locar a la catenària per reprendre el camí de tornada feia alçar el cap als vaillets, que, bocabadats, potser pensaven ser tramvaires quan fossin grans. I així un dia rere l'altre.

El tròlei, aquesta perxa flexible i llarga, està fixada al sostre del tramvia, i al seu extrem lliure hi ha una politja o corró que toca el cable conductor suspès al llarg de la via, la catenària; així, el corrent elèctric arriba al motor del tramvia. De vegades, saltaven guspises entre el corró de l'extrem del tròlei i el cable conductor. Milers d'històries i anècdotes relacionades amb el tramvia han quedat en el pensament de moltes persones, que en recorden el soroll i els peculiars sotrats.

Si pots, no deixis de fer un viatge en tramvia. Nosaltres, mentre l'enyorem, esperem i desitgem tornar-lo a veure pels carrers de Barcelona (on només hi ha els tramvies blaus a l'avinguda del Tibidabo i els moderns prototipus que molt aviat comunicaran Barcelona i el Baix Llobregat) i de moltes altres ciutats.

- Quina creus que és la finalitat del tràiler?
- En les màquines elèctriques del tren o del metro, quin element fa la mateixa funció que el tràiler?
- Quin tipus de corrent utilitzen els mitjans de transport elèctric actualment?
- Et semblen contaminants els mitjans de transport elèctrics?

Raona la teva resposta.

